

Perhács János: A felnőttek iskolai oktatásának és nevelésének elmélete

A közelmúltban kaptam kézhez Perhács János (Ján Perhács) egyetemi jegyzetét a pozsonyi Komensky Egyetem Bölcsész tudományi Karának gondozásában. E gondos, analitikus írás – témáját tekintve – hiánypótló munka, hiszen olyan alapvető problémáknak és feladatoknak a szintetizálása, amelyek közvetlenül összefüggnek a felnőttoktatás-nevelés fejlesztésével. E pedagógiai tevékenység ma is időszerű, Szlovákiában éppúgy, mint honi viszonyaink között.

A szerző szerint a felnőttoktatás (mely a nyugati világban igen népszerű, és jól prosperál!) szoros összefüggésben van az átalakuló társadalom permanens művelődésének feladataival, hangsúlyozva azt, hogy a művelődés a piactudományra való áttérés mozgatóereje.

A mű 7 fejezetre tagolódik, jelentős része az 1976–1990-es években végzett kutatások eredménye. A fejezetek főbb gondolatkörei:

A munka melletti tanulás fejlődési tendenciái, különös tekintettel a középiskolára.

A fejezetben ismerteti a szerző a dolgozók középiskolájának három variációját, valamint az általános és szakmai művelődés kapcsolatát e három variánsban belül.

A felnőttek képzése a permanens művelődés szisztémájában.

A tanulás és munka interakcióit elemzi a szerző, a tanítási folyamat struktúrájának és az azt befolyásoló tényezők vizsgálatának jellemzőit fejt ki.

A munka melletti középiskolai tanulmányok fokozatait úgy közelíti meg, hogy vizsgálja a tanulás családi-munkahelyi feltételeit és a rendszeres iskolalátogatás lehetőségeit. A tanulás faktorai közül kiemeli a felkészülésre használt időt és a tananyag elsajátításának nehézségeit.

A munka melletti felsőoktatásban folytatott tanulmányok faktorai közül kiemeli: a tanulásban résztvevők sikerélményeit, a szociális-pszichológiai-pedagógiai tényezőket.

A főiskolai oktatás-nevelés néhány szervezeti formáját is vizsgálja a szerző, ahol a konzultáció, az előadás, a szeminárium és a gyakorlat jelentőségét, arányait elemzi részletesen.

A középiskolai oktatás szervezeti formái közül a legfontosabbnak a csoportos és differenciált oktatást említi, de igen sikeresnek minősíti a problémafelvetés, teamoktatás változatait is.

Az individuális stúdium a felnőttoktatás fontos része, ahol az önművelés, az irányított stúdiumok jelentős szerephez jutnak.

A szerző valamennyi fejezetben rámutat azokra a komponensekre, melyek elősegíthetik a munka melletti tanulás sikerességét.

A jegyzet olvasmányos és könnyen áttekinthető, ugyanakkor tömör (138 oldal), lényegre szorító munka. Szlovák nyelven jelent meg 1992-ben: *Teória školskej výchovy a vzdelávania dospelych* címmel.

*Meghitt karácsonyt, gondtalanabb új esztendőt kíván
kedves Olvasóinak és Munkatársainak*

a Módszertani közlemények szerkesztősége és kiadóhivatala.